

F. t. l. vedr. folkeskolen.

sommerhalvåret udsendte ministeriet den 2. april 1969 et cirkulære til skolemyndighederne om, at en nedsættelse af det årlige antal skoledage indtil 220 ville kunne forventes godkendt, bl. a. under forudsætning af, at lovens bestemmelser om elevernes timetal blev overholdt, og af, at de til lørdagsskemaet henlagte fag ikke blev ensidigt berørt af ordningen. På dette grundlag er det ved en lang række skolevæsener — skønmæssigt omfattende flertallet af samtlige elever i folkeskolen — besluttet at gennemføre lørdagslukning i månederne maj, juni, august og september 1969 og maj og juni 1970. Man har ved hovedparten af de pågældende skoler valgt at løse timefordelingsproblemet således, at lørdagsskemaet i de pågældende uger skiftevis har erstattet de øvrige hverdages skema. Denne ordning er skemateknisk let at gennemføre, men det må erkendes, at den kan skabe en vis usikkerhed hos såvel elever og forældre som lærere, navnlig i de tilfælde, hvor den medfører forskellig mødetid fra uge til uge og dermed tillige komplicerer ordningen af elevernes befordring til og fra skole m. v.

Med den af læseplansudvalget nu foreslåede normaltimeplan vil det som nævnt i afsnit I være muligt at fordele det samlede antal ugentlige undervisningstimer på 5 dage uden at gøre den enkelte skoledag længere, end det efter loven hidtil har været tilladt — alene bortset fra den valgfri undervisning i realafdelingen. Under hensyn til de administrative og skematekniske vanskeligheder, som en kombineret ordning med både 5 og 6 dages-uger i skoleåret indebærer, og i betragtning af den stedse stigende udbredelse af fuld lørdagsfrihed i andre kommunale og offentlige institutioner, i forretningslivet og på arbejdsmarkedet i øvrigt finder ministeriet det både rimeligt og hensigtsmæssigt nu som altovervejende hovedregel at indføre lørdagsfrihed hele året også for skolernes elever. Man har herved også lagt vægt på, at det efterhånden kan volde skolerne betydelig vanskelighed at fastholde elevernes mødepligt over for forældres i og for sig rimelige ønsker om at udnytte fritiden sammen med deres børn. Hertil kommer, at der vedblive som led i skolearbejdet påhviler navnlig de ældre elever en del større eller mindre opgaver, som må udføres selvstændigt eller i grupper uden for den egentlige undervisningstid, og at det set fra et pædagogisk synspunkt vil være heldigt, om denne mere studieprægede del af elevernes arbejde kan koncentreres om en enkelt „skemafri“ ugedag.

Indførelsen af 5 dages-skoleugen må betyde, at

undervisning, der er obligatorisk for eleverne, ikke fremtidig vil kunne henlægges til lørdage. Derimod bør ordningen efter ministeriets opfattelse ikke indebære, at skolerne nødvendigvis holdes lukkede på alle lørdage. For det første har det som nævnt ikke været muligt ved normaltimeplanens udformning at placere den valgfri undervisning i fransk og latin (4 ugentlige timer i 2.-3. realklasse) inden for et ugentligt timetal på 30, og det samme gælder den undervisning inden for den praktisk-musiske faggruppe, som eleverne i 1. og 2. realklasse måtte ønske at følge ud over de første 2 ugentlige timer. Selv om der for denne undervisnings vedkommende ikke kræves dispensation til at forlænge skoledagen ud over 6 timer, jfr. lovforslagets § 1 nr. 30, vil det dog næppe uden videre kunne accepteres, at de pågældende elever får en 8 timers skoledag, hvilket (efter normaltimeplanen) navnlig vil kunne forekomme i 2. realklasse. Der bør derfor være mulighed for i et vist omfang at kunne henlægge den omtalte undervisning til lørdage.

Dernæst vil der som foran berørt i stigende grad være behov for, at de ældre elever får mulighed for alene eller i grupper at hellige sig selvstændigt elevarbejde på skemafri arbejdsdage. I det omfang, løsningen af disse opgaver forudsætter, at skolens lokaler og hjælpemidler — herunder navnlig skolebibliotek og læsestue — står til elevernes rådighed, vil det være rimeligt at give dem adgang til at udnytte disse faciliteter også om lørdagen.

For de yngre elevs vedkommende bør der endvidere være adgang for forældre, der endnu begge har arbejde uden for hjemmet om lørdagen, til, at deres børn kan blive beskæftiget på skolen alle ugens hverdage, i hvert fald i vinterhalvåret. Erfaringerne fra de hidtidige lørdagsfrihedsordninger synes ganske vist at vise, at behovet for et sådant særligt tilsyn med børnene på frilørdage er meget ringe. Det må dog herved erindres, at disse ordninger alene har omfattet sommerhalvåret, hvor lørdagslukning er mere udbredt på arbejdsmarkedet end i resten af året, og hvor mulighederne for at beskæftige børnene på anden måde formodentlig er mere varierede. Det tør i hvert fald ikke på forhånd afvises, at indførelsen af 5 dages-skoleuge hele året kan rejse særlige sociale problemer, og man kan ikke uden videre gå ud fra, at disse kan løses ved at henvise de pågældende børn til optagelse i bestående daginstitutioner (fritidshjem el. lign.). Skolerne vil selv kunne medvirke til en løsning ved at tage initiativ til oprettelse af interesse-